

KPR Overkappingsprothese op implantaten in de edentate bovenkaak

versie 1.0 - 24 april 2019

SAMENVATTING

De klinische praktijkrichtlijn Overkappingsprothese op implantaten in de edentate bovenkaak is onderverdeeld in de volgende hoofdstukken:

1. Inleiding
2. Wie komen er in aanmerking voor implantaten in de bovenkaak?
3. Hoeveel implantaten zijn het meest effectief?
4. Uitdagende omstandigheden: met versus zonder voorafgaande botopbouw
5. Uitdagende omstandigheden: betand versus onbetand.

Deze richtlijn is niet van toepassing voor edentate patiënten met een oncologische voorgeschiedenis in het hoofd-halsgebied en met andere specifieke lichamelijke aandoeningen die leiden tot ernstig gecompliceerde problematiek.

1. Inleiding

Een deel van de ruim twee miljoen Nederlanders met een kunstgebit ervaart functieproblemen met hun boven gebitsprothese als gevolg van een gebrek aan retentie en stabiliteit. Een mogelijke oplossing is een overkappingsprothese op implantaten. In deze richtlijn wordt nagegaan wanneer hiervoor wordt gekozen, hoeveel implantaten er worden geplaatst, of er voldoende bot aanwezig is in de bovenkaak en welke uitdagingen de situatie in de onderkaak met zich meebrengt. Op grond hiervan zijn acht aanbevelingen geformuleerd.

2. Wie komen er in aanmerking voor implantaten in de bovenkaak?

Patiënten met een tandeloze bovenkaak kunnen baat hebben bij een overkappingsprothese op implantaten omdat dit verbetering kan geven van de orale functie. De vraag is echter wat de effectiviteit en doelmatigheid is en wie in aanmerking komen voor een dergelijke voorziening.

Op basis van de wetenschappelijke literatuur en praktische inzichten uit de beroepsgeroep gelden voor de behandeling de volgende aanbevelingen. De uitkomstmaat hierbij is patiëntentevredenheid.

Aanbeveling I. Bij patiënten met functieklachten over hun boven gebitsprothese heeft een nieuwe conventionele prothese de voorkeur boven een overkappingsprothese op implantaten.

Aanbeveling II. Een overkappingsprothese op implantaten kan worden overwogen bij patiënten met functieklachten als gevolg van extreme botresorptie bij wie van technische optimalisatie van de prothese geen afdoende effect mag worden verwacht.

Aanbeveling III. Een overkappingsprothese op implantaten kan eveneens worden overwogen bij patiënten met functieklachten vanwege complicerende factoren, zoals een droge mond, dun kwetsbaar slijmvlies of pijn door druk of frictie van de prothese.

Aanbeveling IV. Bij patiënten met functieklachten als gevolg van een gebrek aan occlusie en articulatie, dient dit eerst op orde te worden gebracht. Zo kan bij een desolate restdentitie in de onderkaak overwogen worden om eerst een volledige prothese in de onderkaak te vervaardigen.

Aanbeveling V. Voor de patiënt die nog kort tandeloos is dient voorafgaand aan het besluit tot plaatsen van een overkappingsprothese op implantaten te worden ingeschat of er sprake is van een reële klacht en een reële verwachting over het eindresultaat.

3. Hoeveel implantaten zijn het meest effectief?

Hoewel de literatuur hierover niet eenduidig is, is de tendens om bij een overkappingsprothese op implantaten in de edentate bovenkaak te kiezen voor vier of zes over de tandboog verspreide implantaten. Hierbij dienen kantelassen zoveel mogelijk te worden vermeden.

Op basis van de wetenschappelijke literatuur en praktische inzichten uit de beroepsgeroep geldt voor de behandeling de volgende aanbeveling. De uitkomstmaat hierbij is implantaatsucces.

Aanbeveling VI. Bij volledig tandeloze patiënten met een indicatie voor een overkappingsprothese op implantaten in de bovenkaak, kan de plaatsing van vier implantaten worden overwogen als alternatief voor zes implantaten.

4. Uitdagende omstandigheden: met versus zonder voorafgaande botopbouw

Succespercentages van implantaten in de tandeloze bovenkaak zijn lager dan in de onderkaak. Implantaten in de bovenkaak brengen namelijk specifieke problemen met zich mee. Vaak biedt de bovenkaak onvoldoende bot en botkwaliteit om zonder meer implantaten te kunnen plaatsen. Daarvoor moet eerst het botvolume worden aangevuld met patiënteigen bot en/of een botsubstituut.

Deze methode leidt tot een complex behandeltraject en een forse belasting voor de patiënt. Daarnaast zijn de financiële consequenties significant. Implantaten in opgebouwd bot vertonen bovendien een grotere kans op falen dan implantaten in patiënteigen kaakbot, vooral als dit implantaten zijn met een 'machined surface' oppervlak.

Op basis van de wetenschappelijke literatuur en praktische inzichten uit de beroepsgeroep geldt voor de behandeling de volgende aanbeveling. De uitkomstmaat hierbij is implantaatsucces.

Aanbeveling VII. In de geaugmenteerde (opgebouwde) bovenkaak wordt aangeraden ter ondersteuning van een overkappingsprothese te kiezen voor zes implantaten, mits voldoende ruimte voor de prothetische constructie gewaarborgd blijft.

5. Uitdagende omstandigheden: betand versus onbetand.

Bij patiënten die nog tanden en kiezen in de onderkaak hebben, is een stabiele occlusie en articulatie vaak lastig te realiseren. Er ontstaan eerder kantelingen van de gebitsprothese, wat bruxistisch gedrag (klemmen/knarsen) kan oproepen. In dat geval kan ervoor worden gekozen om de patiënt ook in de onderkaak volledig tandeloos te maken, waarna ook voor de onderkaak een prothese kan worden vervaardigd. Over het algemeen geeft dit een hogere patiënttevredenheid. Het is echter voor sommige patiënten niet noodzakelijk en betekent voor hen vaak een grote stap.

Op basis van de wetenschappelijke literatuur en praktische inzichten uit de beroepsgeroep geldt voor de behandeling de volgende aanbeveling. De uitkomstmaat hierbij is implantaatsucces.

Aanbeveling VIII. Bij een natuurlijke dentitie in de onderkaak wordt aangeraden om, alvorens over te gaan tot een implantaatgedragen overkappingsprothese in de bovenkaak, eerst complicerende factoren te beoordelen zoals gebrek aan acceptatie, tekort aan intermaxillaire ruimte en bruxisme.

De volledige richtlijn Overkappingsprothese op implantaten in de edentate bovenkaak vindt u [hier](#).